

Бібліотека-філія № 2 Добропільської міської ЦБС

Зверніть увагу:

Революція була явищем загальноукраїнським. У всіх регіонах країни розвивався національний рух, створювалися та діяли українські органи влади, політичні партії та громадські інституції, відроджувалася культура.

Шановні читачі!

Ви тримаєте в руках перший випуск інформаційного бюлетеня «Сторінки історії». Це видання підготоване Білозерською бібліотекою не випадково. У березні 2017 року виповнюється 100-ліття від початку Української революції 1917–1921 років – одного із найважливіших і найскладніших періодів в історії

Українського народу ХХ століття. Ця доба була вершиною національно-визвольної боротьби, відродження української нації.

Останні 100 років були сповнені важкими випробуваннями для українського народу. Це і дві Світові війни, й Голодомор, і Революція гідності, й сьогоднішні події на Схо-

ді України. Ціна Незалежності дуже висока.

В нашому бюлетені будуть публікуватися матеріали, що висвітлюють 100-літню боротьбу за волю і незалежність України. Окрема увага буде приділена видатним постатям цього періоду.

Ми не маємо права забувати

Читайте у номері:

Україна молода 2

Національний рух на політичній арені (передумови революції) 2-3

Андрей Шептицький 4

Основні події початку революції

4 (17) березня 1917р. – створення Української Центральної Ради (УЦР)

6-8 (19-21) квітня 1917 р. – Український національний конгрес

10 (23) червня 1917р. – УЦР прийняла І Універсал

15 (28) червня 1917р. – утворено виконавчий орган влади – Генераль-

ний секретаріат
3 (16) липня 1917р. – УЦР прийняла ІІ Універсал

4 (17) липня 1917р. – виступ самостійників на чолі з

Україна молода

Молода Україна – це той перехідний час, коли українська інтелігенція та молодь відходять від культуриництва і політично нейтрального українофільства і починають дошукуватись політичного розв'язання українського питання. Їхня діяльність в умовах царської Росії була вкрай небезпечною, та це не лякало палких молодих людей, які прагнули зняти довговічне ярмо зі свого народу, щоб зробити його вільним. Серед них були Кость Левицький, Володимир Дорошенко Михайло Драгоманов, Володимир Антонович, Сергій Подолінський, Іван Франко, Михайло Коцюбинський та багато інших.

Свято «Просвіти» в м. Перечині Закарпатської області.

Створюється товариство «Просвіта», головним завданням якого була просвітницька діяльність серед українського селянства.

Це був час, коли закладався фундамент майбутнього цілеспрямованого українського революційного духу.

Національний рух на політичній арені

Передумови революційних подій в Україні

Важливу роль в українському політичному житті відіграло скликання у

квітні 1906 року першого російського парламенту – Державної Думи. Українським делегатам це давало нагоду заявити перед усією спільнотою Росії, а то й

світу, що український народ як окрема суспільна, культурна одиниця має свої потреби і домагається своїх прав. Аби успішніше діяти на цьому форумі, посланці України створили свою парламентську фракцію. У Першій Думі, яка проіснувала лише 72 дні, ця фракція налічувала 44 особи. Її головою було обрано відомого громадського діяча – адвоката з Че-

рнігова Іллю Шрага. Друкованим органом фракції став «Українский вестник».

Українська фракція Першої Думи звернула особливу увагу на аграрне й національне питання. У справі національній вона виробила проект засад автономії, який, проте, не був внесений у Думу, оскільки її було розпущено.

Уже в складі Другої Державної Думи наприкін-

ці лютого 1907 року була утворена українська громада з числа 47 членів Думи, яка згодом набула статусу «Української думської громади», про що було сповіщено українських членів Думи в спеціальній декларації від 24 травня 1907 року. Авторами декларації «Од Української Думської Громади» став член Думи П. Стебницький, а також відомі діячі ліберальної течії українського руху П. Чижевський, В. Вовк, В. Доманицький. Декларація української думської громади сповіщала, що фракція виступає в політичній сфері за автономію України та інших національностей; в аграрній – за передачу землі на умовах викупу тим, хто «прикладає до неї свою працю»; в соціальній – за 8-годинний робочий день, соціальне страхування робітників тощо. Українська думська громада за кошти членів Думи видавала газету «Рідна справа – Вісті з Думи», де друкувалися заяви, промови членів думської фракції, а також була надрукована декларація про її утворення. Після цих виступів та статей на сторінках російської преси, а особливо коли була надрукована Декларація «Про автономізацію земель Українсь», в якій йшлося про широкую автономію українських земель у складі

імперії.

Ці широкі плани української фракції не здійснилися, оскільки цар розпустив і Другу Думу 16 червня 1907 року і впровадив новий виборчий закон, який відбирав право голосу у робітників і селян, залишаючи справу виборів у руках великих землевласників.

Третя Державна Дума була, певно що, найстабільнішою. Саме у Третій Думі 12 березня 1908 року українська фракція була зареєстрована офіційно, про що свідчать історичні факти. Головною своєю метою члени української фракції вважали питання федерації у складі імперії та запровадження освіти рідною мовою. Зрозуміло, що ці питання не були вирішені, та й не могли бути вирішеними, але ж

питання було внесено як законопроект, а це вже юридичний факт.

Четверта Дума, а разом з нею і українська думська громада, встигли лише утворити першу україномовну газету «Засів», яка вперше в історії імперії видавалася за державні кошти у Санкт-Петербурзі. Потім розпочалася Перша Світова війна...

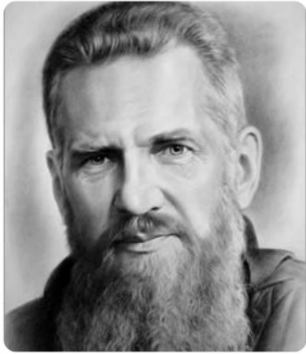
Підсумовуючи, можна сказати, що діяльність української думської громади мала неабиякий вплив на розвиток національного руху і подальші історичні події в Україні. Адже свою державу можна було б будувати лише за наявності не тільки розумних, а й національно свідомих людей.

Засідання Першої Державної Думи Росії за участі Української фракції

Андрей Шептицький: священник, політик, меценат

обличчя України

Андрей Шептицький 1865 – 1944

Андрей Шептицький займає в сучасній історії роль людини, що стала помостом між західною і східною церквами, підтримувала відновлення Української державності та піклувалася про розвиток української культури. Вивченню життя та діяльності Андрея Шептицького присвячено чимало праць. В цьому випуску пропонуємо 10 цікавих фактів з життя Митрополита.

Походив з однієї з найбільш знаних у Львові родин – графів Шептицьких. Батько Андрея, Іван Шептицький, походив із древнього лицарського роду Сасів, що отримав своє шляхетство від самого Данила Галицького за особливі заслуги перед князівством.

Разом з Папою Римським реформував УГКЦ. У 1900 році в Римі був оголошений Митрополитом Галицьким. Шептицький вважав, що Українська греко-католицька церква має шанси стати сполучником між Східною та Західною церквами, а отже, вбачав однією зі своїх місій – об'єднання усіх християн.

ян.

Як політик боровся за українську державність. Митрополит відстоював права українців у Австро-Угорщині як депутат Галицького сейму. Після Жовтневої революції виступив з промовою, де захистив права кожної нації у імперії, яка, за його переконанням, мала право на самовизначення. Під час Другої світової війни Андрій Шептицький очолював Українську Національну Раду.

Турбувався про освіту свого народу та був щедрим меценатом. Шептицький заснував Львівську греко-католицьку богословську академію, Богословське наукове товариство, український католицький інститут, підтримував діяльність приватних шкіл, товариства. Він заснував Народну лікарню, де могли безоплатно лікуватися бідні. Під час Другої світової війни владика відновив роботу Українського Червоного хреста.

Засуджував нацизм і рятував євреїв. Митрополита не раз висували на звиняння «Праведника народів світу». У часи нацистської окупації він був чи не єдиним українцем, що не боявся відкрито засуджувати Голокост і особисто врятувати 150 євреїв.

Умів поводитись із бізнесом, реформував банківську справу. Фінансував

господарство, закуповував нову техніку кооперативам, бо розумів, що економічний розвиток багатий у чому залежить від продуктивності та пивидкості праці.

Знався у мистецтві, бо сам був мистцем, був завзятим книголюбом. Глава УГКЦ дуже добре розбирався у мистецтві. Митрополит намагався зібрати давні українські ікони, пам'ятки українського письменства. Усі ці духовні скарби він переніс у Національний музей.

Перший пам'ятник у Львові йому поставили ще за життя, другий – завдовго після. Пам'ятник Митрополиту Шептицькому у Львові вперше відкрили у 1935 році. Другий пам'ятник у Львові з'явився 26 липня 2015 року на площі Святого Юра – там, де провів більшу частину свого життя Андрей Шептицький.

Не боявся політичних репресій, прококував Україні успішне майбутнє. Митрополита переслідувала радянська влада, втім він не утік з України та продовжував свою благодійну та освітянську роботу. Андрей Шептицький перед смертю заповів: **«...держіться, не відступайте від віри. Україна звільниться від свого упадку та стане державою могутньою, з'єднаною, величавою, яка буде**

<http://bilozer-biblio.ucoz.ua>
<http://facebook.com/biblioteka85013>
 email: bib.filial2@gmail.com

Видається
 Білозерською бібліотекою-філією № 2
 Добропільської міської ЦБС
 з січня 2017 року щоквартально.
 Редактор М.М.Кіріллово

Наша адреса:
 85013
 вул. Шкільна, 72
 м. Білозерське
 Донецька
 область

